תרנגול ההודו ואני — פליטים בארץ זרה

בואי הטרדה, אפשרי לנו קצת מין

נס לא קרה לנו: על מקור החנוכה, ומדוע הסביבון הוא למעשה...

אפסים כפולים: ההיסטוריה החשאית של המרגלים

תרנגול ההודו ו
פליטים בארץ ז

עוד בסוף השבוע
הקצה
עוד בסוף השבוע

חנוכה מהסרטים בסינמטק תל אביב
לילדים ולכל המשפחה
8-13 בדצמבר 2015
עיר ללא הפסקה
תל אביב יפו TEL AVIV YAFO
לרכישת כרטיסים >

סוף שבוע אחרי מות

כתב היסטוריה דרך אלפי מצבות ומאות אלפי דפי ארכיון

בגיל 50 החל צבי קרן, מורה למוסיקה מקיבוץ כפר מנחם, לחקור את תולדות הקהילה היהודית בבולגריה, מולדתו. בסוף חייו איתר גם את המשפחה שהסתירה את משפחתו בשואה. לפני מותו, בקיץ, עוד הספיק לעשות הגהות לספרו האחרון

עופר אדרת |
07:59 04.12.2015

שמור

קריאת זן

באמצע שנות ה-80, כשהיה בן 50 ומאחוריו קריירה כמורה בקיבוץ כפר מנחם, נכנס צבי קרן בשערי אוניברסיטת תל אביב, והחל לחקור את תולדות הקהילה היהודית בבולגריה מולדתו. גילו המבוגר לא מנע ממנו להשלים דוקטורט בנושא, פרי מחקר שטח ומחקר ארכיוני מקיף ומחדש שביצע בהנחיית פרופ' מינה רוזן. "ביקשתי לתעד שרידים מעברה של יהדות מפוארת, שנותרו ממנה אלפים בודדים בלבד בארץ הולדתם", כתב.

מסעו החזיר אותו החל מ-1990 למולדתו, אותה עזב בגיל עשר. בבתי הקברות ובארכיונים ברחבי המדינה הוא חיפש ומצא עדויות לקהילה היהודית, בין היתר באמצעות פיענוח כיתובים על מצבות נשכחות ועיון ב-200 אלף מסמכים.

בפלובדיב, העיר השנייה בגודלה בבולגריה, מצא כ-20 מצבות מהמאה ה-19 מפוזרות בין אלפי מצבות חדשות יותר. כששאל, התברר לו כי הן הועברו לשם מבית העלמין העתיק, שאיש לא היה יכול להצביע על מקומו. "היה ברור שהמקום מצריך מחקר יסודי: מיפוי, צילום ופענוח הכתוב על המצבות", סיפר.

מקרה דומה אירע כשביקר בעיר סְטַרָה זַגוֹרָה. בחצר בית ספר הוא מצא מצבות זרוקות בערמה כשמעליהן שיחים קוצניים. "כך הן מונחות המצבות, קרוב ל-30 שנים. איש עדיין לא טרח לנסות לקרוא או להתעניין בגורלן, יהודים ולא יהודים", כתב.

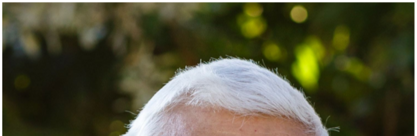

תחרויות האביב 2016
קרן התרבות אמריקה-ישראל

ניהול תיקים חפשו והשוו

הדירה המשפטית
מה שצריך לדעת
על חוק ומשפט
MISHPATIP.com

בית אבי חי
בהארץ

מקרן קול וסאב ווּפר
Harman Kardon

הכתבות הנקראות באתר

בגלל הפאבלט הזה, לסמסונג יש סיבה אמיתית לדאגה

אלון עידן || הטרדה מינית? מיניות מטרידה

האדם הראשון ששינה את מינו - סוכן ביטוח מבת ים

מצעד שמות התינוקות בארה"ב: משחקי הרעב אאוט, אינסטגרם אין

WE
LOVE
WINE
טיב טעם
פתוח בשבת וחג

צבי קרן צילום: ידיד לוי

בווידין החל לחקור בית קברות שבו למעלה מ-1,500 מצבות. "לפנינו מאות רבות של מצבות, בתנוחות ובמצבים שונים, כשעל רובן חותם מאות שנות ההזנחה, גידולי-פרא של טפילים המכסים את הכתוב ומצבות שהאותיות מעליהן נעלמו ואינן. היה ברור שזה יהיה אחד ממקורות ההשקעה המרבית למחקר בחשיפת תולדות יהודי בולגריה", תיאר.

צבי קרן, במקור הרמן קורצברג, נולד בסופיה ב-1935. אמו, רבקה לבית זילברמן, כבר היתה אם לשתי נערות כשנכנסה להריון בפעם השלישית. זה קרה כשהמשפחה היתה בשליחות באיזמיר בטורקיה, שם עבדה אמו כמזכירה בבית הספר "אליאנס". אביו, היינריך (חיים), היה חשמלאי במקצועו, ועבד כאב הבית בבית הספר.

ד"ר צבי קרן, בין ספרד לאשכנז (חלק ראשון)

ב-1943, כשהיה כבן שמונה, משפחתו גורשה מסופיה, כמרבית יהודי העיר, ועברה לעיר השדה פְּלֶבֶן. במשך למעלה משנה הם שהו שם, מוצאים מחסה אצל משפחת פטרוב הבולגרית. "חיינו בקרבם היו בבחינת ניגוד מרנין למצבנו כפליטים. הם דאגו לכל מחסורנו, סרבו לקבל שכר דירה שהיה עלינו לשלם, ביודעם שחל איסור על מי מהוריי לעבוד ולהתפרנס. למעשה הם כלכלו אותנו ועבור שהייתנו לא דרשו דבר", סיפר. "הם פתחו לפני משפחתי את ביתם, תרתי משמע", הוסיף. 70 שנה לאחר מכן, ב-2013, הצליח קרן לאתר את צאצאי המשפחה בבולגריה.

אחרי המלחמה אביו, שהיה פעיל ב"פועלי ציון", הצליח להשיג סרטיפיקטים עבור המשפחה. בחורף שנת 1945 הגיעה המשפחה לנמל חיפה על סיפון האונייה "טרנסילבניה".

עוד כתבות נקראות

האם "אהבה", המשובץ סצינות מין בוטות, הוא קולנוע איכותי או פורנו
אורי קליין | 18

מה פוגע בארוחה במסעדת הבשר? רמז: מתחיל בב'
שגיא כהן | 25

בנות 25 וכובשות את העולם
ליאת אלקיים, צילום: תומר אפלבאום | 3

הבנים שלי הם ניאו־נאצים
ברברה בכמן, איור: מיכל בוננו | 27

תוכן מקודם

שוק בלן בפרו הוא השוק המפורסם ביותר בדרום אמריקה, שם תמצאו את מיטב הפרות האקזוטיים

סודות הפרתנון ירתקו אתכם בטיול הזה

על יהודים ועל רובים

4690₪

Club Med
חופשת סקי
הכל כלול,
לכל הרמות
החל מ- 1,540€
הזמינו עכשיו

FELLINI
אירועים מהסרטים

CHANGE THE WAY YOU BANK

SWISS
מחלקת עסקים
באיכות שוויצרית

קרן למד בקיבוץ כפר מנחם. במלחמת העצמאות פונה עם ילדי הקיבוץ לקיבוץ מעברות, שם השלים את התיכון. ב-1959, אחרי שירות בנח"ל, יצא ללמוד הוראת מוסיקה בסמינר "אורנים" ליד טבעון. בהמשך היה מחנך, מורה למוסיקה ומנצח מקהלות במוסד החינוכי "צפית" בכפר מנחם, שם הוביל פעילות מוזיקלית עשירה. לצד זאת, ניגן על חליל צד בהרכבים רבים. במלחמת ששת הימים נפצע בקרבות ליד עזה, אך לאחר שיקום קצר חזר ליחידת המילואים, עמה לחם גם במלחמת יום הכיפורים בסיני.

במסגרת מחקרו האקדמי פירסם מאמרים רבים בעברית, באנגלית ובבולגרית, וכן שלושה ספרי היסטוריה. הראשון עסק ביהודי רוסצ'וק, השני ביהודי קרנובט – שהיתה אחת הקהילות החשובות בבולגריה, אך לא קיימת כבר, והשלישי הוא אוסף מאמרים בתולדות יהודי בולגריה מהמאה ה-16 עד למאה ה-20. קרן אף שילב בין מחקר היסטורי לפעילות ציונית-תנועתית, כשחידש את פעילות "השומר הצעיר" בבולגריה ב-1990, לאחר שלא היתה פעילה לאורך כל שנות המשטר הקומוניסטי.

בשנים האחרונות הקים וריכז את המדור הבולגרי בארכיון המרכזי לתולדות העם היהודי בירושלים, שם יצר אוסף עשיר ומגוון של עדויות אודות ההיסטוריה של יהדות בולגריה. "בכל פעם שצבי היה מגיע לארכיון, הוא היה מגיע עם הפתעות חדשות, בדמות ארגזים ושקיות של דוקומנטציה, אותה השיג באמצעות קשריו עם קהילת עולי בולגריה בישראל. צבי השקיע משאבים עצומים, בהתנדבות, באיתור החומר ובהבאתו", ספד לו ד"ר יוחאי בן-גדליה, מנהל הארכיון.

קרן מת הקיץ סמוך ליום הולדתו ה-80. הוא הותיר את אשתו רינה, שלושה בנים ותשעה נכדים.

צבי קרן טקס ה 30 למותו קיבוץ כפר מנחם 29/8/15

פייסבוק טוויטר גוגל פלוס

פרסומת: תעשיינים? בואו ליהנות מפארק של הזדמנויות חדשות

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

Recommended by

אוכל
יש חוצפה, יש חוצפה חריגה, יש את שיא החוצפה, ויש את ה"מילקי" הזה

גלריה
חני נחמיאס, בלי סודות ובלי אלוהים

TheMarker
הטריק הזול של חבר הכנסת ינון מגל

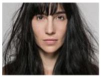
מגזין
ורד פלדמן

המשרד להגנת
הגז איננו תעודת ביטוח לעתיד נטול דאגות

Seret.co.il
המלצת צפייה- מיסטר רובוט: "תנו לי עוד מזה, מהר!"

אלטשולר שחם
פולקסווגן אחרי הקריסה האם אטרקטיבית לקניה?

ליידי'ס
הדרך לליבו של הגבר עוברת במקומות אחרים לגמרי ממה שחשבת

תיאטרון אורנה פורת לילדים ולנוער
פסטיבל חנוכה להצגות ילדים
14-8 בדצמבר 2015
בתיאטרון גבעתיים
7 ימים
17 הצגות
זהו אחת מהצגות התיאטרון המופיעות בתמונה ותוכלו לזכות בכרטיסים

פוטין: "אללה גרם למנהיגי טורקיה לאבד את שפיותם"
רויטרס, ד-פ-א ואי-פי | 53

בין מצעי הסאטן המוזהבים: התברר איפה בילה מלך בלגיה כשנתיניו רעדו מטרור
שלמה פפירבלט, בריסל | 24

מה עושות איימי שומר וסרינה ויליאמס על לוח שנה לגברים חרמנים?
צפי סער | 71

FELLINI
אירועים מהסרטים

חשיפה: בלוג הצילום

ממלחמה לשלום: ביקור על גבול גיאורגיה
קריל טולין |

הפוסט החם בבלוגים

הטבה ממועדון הגולף קיסריה
3 שיעורי גולף + 3 ארוחות בוקר ב290 ₪ לאדם
פרסומת

תגובות

הוסיפו תגובה

i did
it my
A
מכון אבני
לחצו כאן

כתבות שאולי פספסתם

דירוג "הארץ": מצעד הסופגניות הטובות והגרועות של השנה

רותם מימון | 01.12.2015 22

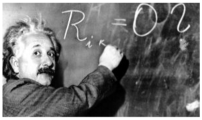

100 שנה לתורה ששינתה את הכל: מדריך להבנת היקום

29.11.2015

"צוף": פנטזיה גברית על מה שגברים היו רוצים שנשים ירצו

עלית קרפ | 26.11.2015 45

הפאשיסט

חמי שלו // פרשנות | 26.11.2015 96

טוטו ווינר: עוד סימפטום של ריכוזיות חזירית ויוקר מחיה בישראל

יואב בורוביץ'

הכתבה הנקראת בספורט

משחק גרוע, קשה לצפייה ושלא נותן תקווה להמשך. והוא עוד הסתיים בניצחון

אלעד זאבי // פרשנות |

מרחבי הרשת

Recommended by

"החלטתי שאני לא רוצה לגמור בתור רווקה"

ליידי'ס

ברכה בודקת: כך קונים היום משקפי מולטיפוקל

Optistore.net

מגל נלחם כעורך בהנהלת "וואלה", אשר ניסתה למנוע תכנים ביקורתיים כלפי

הארץ

למה זה כל כך פוגע? איך לא להפגע במערכות יחסים?

גל צחייק

הארץ בפייסבוק

Haaretz הארץ
251,338 likes

Liked
Sign Up

Haaretz הארץ
43 mins

כדי להבין את גודל האסון הסביבתי שמתרחש ממש עכשיו, מספיק להשוות בין תצלומי הלוויין המטרידים

קריסת הסכר בברזיל: לפני ואחרי האסון

***

HAARETZ.CO.IL

6 Likes · 2 Shares

Like Comment Share

Haaretz הארץ added 2 new photos.
2 hrs

דיון סוער בארה"ב: האם מוסרי לתרגל יוגה?

ננו שבתאי על המסע האירוטי הגיהנומי שעברה

מדוע מדינות ערב לא מסתדרות בעידן המודרני?

הגרעינים הם החלק החריף בפלפל ועוד 4 מיתוסים קולינריים

השבוע הוכח (שוב) שנדב איל הוא האיש הכי מהימן בטלוויזיה

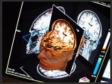
מה גורם לנו להתמכר לדברים והאם יש סיכוי לחיים בלי התמכרויות?

איך יבשת בוצית וענייה הפכה למעצמה עולמית נערצת ושנואה

מערכת | הנהלה | אודות הארץ | דרושים | צור קשר | **עשה מינוי** | שאלות ותשובות | **פרסם אצלנו**

מדורים

- דעות
- גלריה
- חדשות
- ספורט
- ספרים
- מזג אוויר
- סרטים
- סרטים מומלצים
- טכנולוגיה
- Haaretz.com
- Israel Weather
- Israel news
- Travel in Israel
- Jewish World
- Shabbat Times

כלים שימושיים

- המייל האדום
- מדיניות פרטיות
- חלון מבזקים
- ארכיון הארץ
- דיוור הארץ
- כל כותרות היום
- צור קשר
- מודעות אבל
- תנאי שימוש
- מינוי הארץ
- מינוי לעיתון
- מידע למנויים
- כנסים
- נגישות

עכבר העיר

- עכבר כרטיסים
- עכבר EXTRA
- ביקורת מסעדות
- אמנות
- במה
- טלוויזיה
- ילדים
- לילה
- מוזיקה
- ביקורות סרטים
- עכבר העיר
- עכבר עולם
- מסעדות כשרות
- רכילות
- סופ"ש
- תל אביב
- חיפה
- ירושלים

TheMarker

- חדשות
- דין וחשבון
- הייטק
- נדל"ן
- מדיה ופרסום
- סמארטפון
- עסקים קטנים
- צרכנות
- קריירה
- רכב
- שוק ההון
- TechNation
- Cafe

שיתופי פעולה

- סודות קיסריה
- זירת הקניות
- פנסוס טיולים
- הוטלסקומביינד
- בית אבי חי
- קורס אנגלית מקוון
- צרכנות טובה
- עושים עסקים בת"א – יפו
- צרכנות – SUPERMARKER פיננסית
- אופנה
- הריון ולידה
- משפחה
- השקעות נדל"ן בחו"ל
- פורטל חלון ודלת

- ✉ **עדכונים במייל**
- **קנה מינוי דיגיטלי**
- **קנה מינוי לעיתון**
- **פרסם אצלנו**
- **מהדורה מודפסת**
- **שירות למנויים**

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ